

GT.0000026920

HỌC THÁI NGUYÊN
KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

TS. TRẦN ĐÌNH TUẤN - TS. ĐỖ THỊ THÚY PHƯƠNG
(Đồng chủ biên)

GIÁO TRÌNH

KIỂM TOÁN CĂN BẢN

Sách tặng

UYÊN
LIÊU

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH**

TS. TRẦN ĐÌNH TUẤN - TS. ĐỖ THỊ THÚY PHƯƠNG
(Đồng chủ biên)

**GIÁO TRÌNH
KIỂM TOÁN CĂN BẢN**

(Tái bản có chỉnh sửa)

**NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
NĂM 2014**

MÃ SỐ: $\frac{03 - 19}{\text{ĐHTN} - 2014}$

Biên mục trên xuất bản phẩm của Trung tâm Học liệu – Đại học Thái Nguyên
Trần, Đình Tuấn

Giáo trình kiểm toán căn bản / Trần Đình Tuấn, Đỗ Thị Thúy Phương đồng chủ biên. - Tái bản có sửa chữa. - Thái Nguyên: Đại học Thái Nguyên, 2014. - 209 tr. ; 21 cm.

ĐTTS ghi: Đại học Thái Nguyên. Trường Kinh tế và Quản trị kinh doanh.

Tài liệu tham khảo: tr. 204- 205

ISBN 978-604-915-113-2

I. Kiểm toán – giáo trình. II. Đỗ Thị Thúy Phương. III. Trường Kinh tế và Quản trị kinh doanh

657.071- dc14

MỤC LỤC

Lời nói đầu.....	7
Chương 1. TỔNG QUAN VỀ KIỂM TOÁN.....	9
1.1. Lịch sử hình thành và phát triển của kiểm toán.....	9
1.1.1. Trên thế giới.....	9
1.1.2. Ở Việt Nam.....	13
1.2. Bản chất của kiểm toán.....	16
1.3. Chức năng của kiểm toán.....	21
1.3.1. Chức năng xác minh.....	21
1.3.2. Chức năng bày tỏ ý kiến.....	23
1.4. Khách thể kiểm toán.....	24
1.4.1. Theo quan hệ với pháp quy.....	24
1.4.2. Phân loại trong quan hệ với chủ thể kiểm toán.....	26
1.5. Các loại kiểm toán.....	27
1.5.1. Phân loại theo đối tượng kiểm toán.....	28
1.5.2. Phân loại theo chủ thể kiểm toán.....	33
1.5.2.1. Kiểm toán Nhà nước.....	33
1.5.2.2. Kiểm toán độc lập (Independent Audit).....	40
1.5.2.3. Kiểm toán nội bộ (Internal Audit).....	45
1.6. Kiểm toán viên và các hiệp hội nghề nghiệp.....	47
1.6.1. Kiểm toán viên (Auditor).....	47
1.6.2. Các tổ chức hiệp hội kiểm toán viên.....	51
1.6.2.1. Trên thế giới.....	51
1.6.2.2. Ở Việt Nam.....	57
Chương 2. HỆ THỐNG CHUẨN MỤC KIỂM TOÁN.....	60
2.1. Chuẩn mực kiểm toán.....	60

2.1.1. Hệ thống chuẩn mực kiểm toán INTOSAI	60
2.1.2. Hệ thống chuẩn mực kiểm toán ISAs	63
2.2. Chuẩn mực kiểm toán Việt Nam	71
2.2.1. Chuẩn mực Kiểm toán Nhà nước	71
2.2.2. Chuẩn mực kiểm toán độc lập	74
Chương 3. NHỮNG KHÁI NIỆM CƠ BẢN THUỘC NỘI	
DUNG KIỂM TOÁN	78
3.1. Gian lận và sai sót	78
3.1.1. Khái niệm về gian lận và sai sót, mối quan hệ giữa gian lận và sai sót	78
3.1.2. Các yếu tố làm nảy sinh gian lận và sai sót	80
3.1.3. Các điều kiện có thể làm gia tăng sai phạm.....	80
3.1.4. Trách nhiệm của kiểm toán viên đối với gian lận và sai sót	81
3.2. Hồ sơ kiểm toán (VSA 230: Hồ sơ kiểm toán - 06/12/2012)	84
3.3. Trọng yếu.....	89
3.4. Rủi ro kiểm toán	97
3.4.1. Rủi ro kiểm toán (Audit Risk - AR)	97
3.4.2. Rủi ro tiềm tàng (Inherent Risk -IR).....	99
3.4.3. Rủi ro kiểm soát (Control Risk - CR).....	102
3.4.4. Rủi ro phát hiện (Detection Risk - DR)	105
3.5. Chứng từ kiểm toán và bằng chứng kiểm toán.....	108
3.5.1. Chứng từ kiểm toán	108
3.5.2. Bằng chứng kiểm toán (ISA 500: Bằng chứng kiểm toán - 06/12/2012).....	108
3.6. Cơ sở dẫn liệu (Assertions)	119
3.7. Khái niệm hoạt động liên tục (VSA 570: Hoạt động liên tục - 28/11/2003)	122

3.8. Hệ thống kiểm soát nội bộ	125
3.8.1. Khái niệm kiểm soát nội bộ.....	125
3.8.2. Các yếu tố cấu thành hệ thống kiểm soát nội bộ.....	126
Chương 4. PHƯƠNG PHÁP KIỂM TOÁN	136
4.1. Khái quát về các phương pháp kiểm toán	136
4.1.1. Khái niệm.....	136
4.1.2. Cơ sở phương pháp luận.....	136
4.1.3. Phương pháp kỹ thuật.....	138
4.2. Các phương pháp kiểm toán chứng từ	139
4.2.1. Kiểm toán cân đối.....	139
4.2.2. Đối chiếu trực tiếp.....	141
4.2.3. Đối chiếu lôgic.....	142
4.3. Phương pháp kiểm toán ngoài chứng từ	143
4.3.1. Kiểm kê.....	143
4.3.2. Thực nghiệm.....	144
4.3.3. Điều tra.....	145
Chương 5. CHỌN MẪU KIỂM TOÁN	147
5.1. Các khái niệm cơ bản về chọn mẫu kiểm toán	147
5.2. Phương pháp chọn mẫu	151
5.2.1. Chọn mẫu ngẫu nhiên.....	151
5.2.2. Phương pháp chọn mẫu phi xác suất.....	158
5.3. Chọn mẫu thuộc tính	161
5.4. Chọn mẫu theo đơn vị tiền tệ	172
5.4.1. Khái niệm, đặc điểm.....	172
5.4.2. Các phương pháp chọn mẫu theo đơn vị tiền tệ.....	173
Chương 6. TRÌNH TỰ KIỂM TOÁN	179
6.1. Mục tiêu và trình tự công tác kiểm toán	179

6.2. Chuẩn bị kiểm toán	181
6.2.1. Chuẩn bị lập kế hoạch kiểm toán.....	182
6.2.2. Lập kế hoạch kiểm toán.....	187
6.3. Thực hành kiểm toán	193
6.4. Kết thúc kiểm toán	195
TÀI LIỆU THAM KHẢO	204

LỜI NÓI ĐẦU

Trong những năm gần đây, hệ thống kế toán và kiểm toán ở nước ta ngày càng phát triển và hoàn thiện để đáp ứng với nhu cầu của nền kinh tế thị trường và sự hội nhập của Việt Nam với nền kinh tế thế giới. Để đáp ứng kịp thời sự thay đổi về hệ thống kế toán, kiểm toán và sự thay đổi nền kinh tế của nước nhà, nhằm đáp ứng nhu cầu cấp thiết về tài liệu phục vụ học tập cho người học chuyên ngành kế toán, khoa Kế toán trường Đại học Kinh tế & Quản trị kinh doanh đã biên soạn cuốn giáo trình: **“Kiểm toán căn bản”**. Trong quá trình biên soạn, tập thể tác giả đã cập nhật các các quy định, các chuẩn mực mới nhất về kế toán và kiểm toán, tham khảo, học hỏi nhiều tài liệu của các tác giả khác để giáo trình có một nội dung khoa học, phù hợp cả về lý luận và thực tiễn.

Giáo trình Kiểm toán căn bản do **TS. Trần Đình Tuấn và TS. Đỗ Thị Thuý Phương đồng chủ biên** và tham gia biên soạn gồm những giảng viên sau:

1. TS. Trần Đình Tuấn, Trưởng khoa Kế toán, chủ biên và trực tiếp biên soạn chương 5.
2. TS. Đỗ Thị Thuý Phương - Phó trưởng khoa Kế toán, trưởng bộ môn kiểm toán - Đồng chủ biên, biên soạn chương 1.
3. ThS. Vũ Thị Loan, Phó bộ môn kiểm toán, biên soạn chương 2.
4. ThS. Nguyễn Thị Kim Anh, giảng viên bộ môn kiểm toán, biên soạn chương 3.

5. ThS. Ngô Thuý Hà, giảng viên bộ môn kiểm toán, biên soạn chương 4.

6. TS. Nguyễn Phương Thảo, giảng viên bộ môn kiểm toán, biên soạn chương 6.

Trong quá trình biên soạn giáo trình này, chúng tôi nhận được rất nhiều sự giúp đỡ và đóng góp ý kiến của các đồng nghiệp. Mặc dù đã có rất nhiều cố gắng trong công tác biên soạn, xong đây là lần biên soạn đầu tiên nên chắc chắn không tránh khỏi những thiếu sót. Tập thể tác giả rất mong tiếp tục nhận được những ý kiến đóng góp quý báu của các đồng nghiệp, của bạn đọc để giáo trình được hoàn thiện hơn.

Chúng tôi xin trân trọng cảm ơn.

Tập thể tác giả